
L'economia de mercat i la crisi biològica

Dr. Panayotis Koumentakis

Avui en dia la crisi ecològica està en boca de tothom i els mitjans de comunicació fan referència freqüentment als símptomes del seu agreujament, és a dir, al deteriorament de l'entorn i a imminents desastres ecològics. Per descomptat, ningú pot qüestionar l'abast i la gravetat d'aquesta crisi, que s'ha convertit en una part integral de la crisi multidimensional general dels nostres temps (política, social i econòmica).

No obstant, pocs especialistes estan seriosament preocupats per una altra crisi, igualment severa i espantosa en abast i en conseqüències: la crisi biològica. Cal assenyalar en aquest punt que es fa difícil incloure la crisi biològica en la crisi ecològica, en la mesura en que la paraula ecologia en el seu sentit habitual s'ocupa principalment de l'Entorn i el seu deteriorament, i té molt poc a veure amb la biologia de l'ésser humà. D'acord, però, amb un sentit més ampli, que presentarem en aquest assaig, la crisi biològica podria considerar-se part de la crisi ecològica en el sentit que les dues són bàsicament creades per factors ambientals, com a resultat de la concentració de poder econòmic i polític durant la fase neoliberal de l'economia de mercat internacionalitzada. En termes generals, la crisi biològica és part d'una més àmplia crisi ecològica, en la mesura que els humans constitueixen una part integral de l'ecosistema. Com bé sabem, l'Ecologia, com a branca de la Biologia, es refereix a l'ecosistema i investiga la interacció dels organismes (plantes, animals i éssers humans) amb el seu entorn, i les conseqüències de les relacions normals i anormals entre ells.

Gairebé tots els especialistes creuen que la crisi biològica és més o menys inevitable, com si aquest fos el curs natural de les coses, una cosa així com un desastre natural sobre el qual no tenim control en absolut. De fet, els especialistes i metges simplement fan la vista grossa a les causes bàsiques d'aquest problema. En aquest assaig, procurarem presentar certa informació bàsica, paràmetres i aspectes de la crisi biològica.

Ningú pot negar el fet que actualment ens enfrontem a una crisi multidimensional, amb aspectes polítics, econòmics, socials i ecològics. Aquells que adopten el projecte de la Democràcia Inclusiva, saben que la causa bàsica d'aquestes crisis és la concentració de poder econòmic i polític en mans

de les elits, que són generades pel sistema de l'economia de mercat i el seu complement polític, la "democràcia" representativa. Hi ha, però, un aspecte biològic d'aquesta crisi multidimensional que no ha estat explorat i estudiat adequadament, sinó que ha estat cabdalment ignorat com a fenomen social global. El fet que evitem enfrontar-nos a aquesta crisi, no vol dir que no sigui aquí, que no estigui present en totes les comunitats i classes socials d'avui en dia.

Diversos estudis realitzats en les últimes dècades confirmen que la crisi biològica s'ha estès perillosament i tendeix a empitjorar. La seva existència es deu principalment a la crisi econòmica i social, així com a la crisi mèdica, fruit de la mercantilització del sistema mèdic.

En última instància, la crisi biològica es deu a un deteriorament cada cop més ampli del Medi ambient, com a conseqüència de dites crisis, degut als hàbits poc saludables que les persones adquireixen des de ben petits en la societat de consum en la que creixen (menjar ràpid, menjar escombraria etc.) així com a una contaminació generalitzada i el deteriorament de l'aire, l'aigua, la terra, el mar, l'alimentació i l'entorn en general. Les arrels d'aquestes crisis es poden trobar en les terribles condicions socio-econòmiques imperants, com ara la misèria, la pobresa, l'atur, la degradació social, etc.

El sistema mèdic (els grans noms de la pràctica mèdica, *l'establishment* acadèmic, etc.) no ha emprés mesures per limitar els factors de morbiditat, que són principalment controlats per aquells que dominen i dirigeixen el mercat dels serveis de salut, especialment les grans companyies multinacionals, que financen la recerca mèdicaⁱ i ofereixen diversos incentius en diners i en espècie a nombrosos metges i investigadors.ⁱⁱ

La crisi biològica té una simptomatologia àmplia que és clarament visible per tot arreu, com són ara les malalties degeneratives cròniques que afecten a un gran percentatge de la població adulta, principalment als països desenvolupats. Malalties greus estan afectant a un nombre cada vegada més gran de persones joves i cada vegada més aviat (per exemple, el càncer és una de les causes principals de mort entre els nens de 3 a 17 anys- superada només pels accidents). El fenomen de l'autisme en els infants està augmentant en les societats desenvolupades. Al mes de febrer de 2007 el Centre per al Control de Malalties (CDC) dels EUA va publicar un informe sobre els índex d'autisme. Tot i que encara queda molt per investigar, els indicis apunten a les toxines de l'entorn i també a les vacunes que contenen un derivat del mercuri, anomenat timerosal, com a responsables del problema. Des de 1989 a 2003 els infants van rebre altes dosis de timerosal en les vacunes, resultant en un augment dels índex d'autisme durant aquest període. L'informe del CDC estima que als EUA 1 de cada 150 infants de 8 anys és autista, i a Nova Jersey, la taxa és d'un alarmant 1 de cada 94 infants de 8 anys amb la malaltia.ⁱⁱⁱ

S'ha d'assenyalar que un percentatge significatiu de persones en els països desenvolupats i en vies de desenvolupament pateix d'una debilitat física i mental manifesta, diversos tipus d'anèmia, deteriorament intel·lectual, alopecie i calvície des de ben joves, dents en mal estat des de la primera infància, desfiguració de la columna vertebral, anomalies congènites, malalties oculars, impotència sexual, fins i tot entre homes joves, esterilitat en homes i dones, debilitament de l'esperma masculí (especialment en homes joves), que és força preocupant. La depressió tendeix a convertir-se en una epidèmia en les societats desenvolupades, entre d'altres malalties psiquiàtriques i neurològiques, i alteracions com l'arteriosclerosi i l'alta pressió arterial, fins i tot entre infants i adolescents, una freqüència cada cop més alta de diabetis en infants i adolescents, diabetis en adults que tendeix a esdevenir una epidèmia, epilèpsia i esclerosi múltiple, especialment entre persones joves, malalties de ronyons i fetge, artritis reumatoide, psoriasis, colitis ulcerosa, lupus erythematosus i altres malalties auto immunes, i tot això amb una tendència a l'alça. L'Alzheimer també tendeix a esdevenir una epidèmia en les societats desenvolupades, paral·lelament a malalties digestives i de la pell. Les malalties coronàries i vàries formes de càncer (pit, pulmó, pròstata, colon etc.) són les causes principals de mort. L'asma, les al·lèrgies i l'artritis afecten cada vegada més persones adultes, i joves. L'obesitat és un dels desastres més grans del nostre temps en el món desenvolupat, i, d'acord amb les últimes estadístiques de la Organització Mundial de la Salut, l'obesitat s'ha triplicat a Europa en les últimes dos dècades. Com a resultat, la meitat dels adults i un 20% dels infants Europeus d'avui en dia es caracteritzen per tenir sobrepès.^{iv}

Tots aquests problemes físics i psico-mentals afecten a una gran part de les persones que viuen als països desenvolupats. El cost de l'atenció sanitària ha sobrecarregat els pressupostos dels països desenvolupats i de les persones individuals (a Grècia, les despeses privades per atenció mèdica i farmacèutica han arribat al 46% del total de les despeses en salut).^v

Continuarem amb algunes xifres bàsiques relacionades amb l'extensió i la forma de la crisi biològica a escala internacional.

Les taxes de mortalitat de les malalties i les causes bàsiques de morbiditat i mortalitat

Segons els últims informes de la Organització Mundial de la Salut, que són el resultat de nombrosos programes de recerca, la taxa de mortalitat per malalties en el sistema circulatori representa pràcticament el 50% del total de morts als països industrials, un altre 20% del total de morts es deu a les neoplàsies¹, un 5% a malalties respiratòries, i un altre 5% a accidents de trànsit. En concret, d'un total de 11 milions de morts que es van produir a Europa, Nord Amèrica i als altres països industrials durant el 2002, 3 milions van ser el resultat de problemes del sistema circulatori i

1 Un **tumor** o una **neoplàsia**, que literalment significa formació de teixit **nou anormal**, és una massa anormal de teixit nou que té un creixement de forma autònoma i independent al teixit que l'envolta i que el sobrepassa. (NdT)

pressió arterial alta, i 2'3 milions van ser deguts als alts nivells de colesterol.

A nivell planetari, segons la OMS, que ha basat les seves conclusions en recerques estadístiques significatives sobre les causes principals de la mortalitat mundial, d'un total de 55 milions de morts al 2002 (el 22% dels quals en els països desenvolupats), les causes de mort van ser les següents:

- Pressió arterial alta: 7'14 milions de morts, 3 milions dels quals en els països desenvolupats.
- Tabac: 4'9 milions de morts, 2'5 milions en els països desenvolupats.
- Colesterol: 4'4 milions de morts degut al gran consum de carn i a l'obesitat.
- Pes corporal baix: 3'75 milions de morts, 3'5 milions d'ells en països amb altes taxes de pobresa.
- Malalties de transmissió sexual: 2'9 milions de morts. Aquesta taxa va incrementar-se amb l'esclat del SIDA a l'Àfrica.
- Manca de vitamines i antioxidants degut a l'absència de fruites i verdures en la dieta diària: 2'7 milions de morts.
- Obesitat que causa deteriorament i neoplasma: 2'5 milions de morts, 60% d'ells als països desenvolupats.
- Manca d'exercici físic: 1'9 milions de morts de diabetis, osteoporosis, i diversos tipus de càncer en persones grans i en persones més joves amb una activitat física limitada.
- Begudes alcohòliques: 1'8 milions de morts de persones que consumien alcohol de forma sistemàtica.

Un gran nombre de morts s'associa a la qualitat de vida i a la pobresa en els països en vies de desenvolupament: 1'73 milions de persones van morir per beure aigua insalubre, manca de condicions higièniques i drenatge; 1'6 milions per la utilització de fusta i biomassa per cuinar i escalfar-se; 840.000 per deficiència de ferro; 770.000 per manca de vitamina A; i 790.000 per manca de zinc, degut a la mala nutrició.

La pol·lució atmosfèrica urbana és responsable de 800.000 morts, $\frac{3}{4}$ parts de les quals ocorren en grans ciutats de països en vies de desenvolupament. Aproximadament 500.000 persones moren cada any per serveis mèdics insegurs i inadequats, especialment en països amb un sistema mèdic deficientment organitzat. Segueixen una sèrie d'altres causes, com ara l'exposició a substàncies cancerígenes en el lloc de treball (470.000 morts); els accidents de treball (370.000 morts, 70% dels quals en països en vies de desenvolupament); contaminació de l'aire, de l'aigua i del sòl amb plom (230.000 morts); estupefaents (200.000 morts).

Demència: la nova amenaça d'occident

No obstant, no és només el càncer el que ha tingut un increment alarmant en els últims anys, especialment en els països desenvolupats – fins i tot entre els nens- i tendeix a sobrepassar les malalties del cor en termes de mortalitat.

Els principals metges adverteixen que l'occident està essent amenaçat per una major freqüència de la demència cerebral. Els científics preveuen que en els propers 10 a 20 anys hi haurà una tremenda extensió d'aquesta malaltia degut a l'augment de l'esperança de vida. La creixent freqüència de l'arteriosclerosi és en gran part responsable d'aquest desastre.

La demència és responsable de diversos i múltiples incidents clínics del cervell (com ara accidents cerebrovasculars), del cor (atacs de cor, angina i mort fulminant), de les artèries perifèriques (claudicació intermitent), i d'altres òrgans del cos, com els ulls i els ronyons.

Les epidèmies als Estats Units

Segons estadístiques internacionals fiables, un gran percentatge de la població que viu en les societats modernes són obesos i malalts. Als EUA per exemple, la metròpolis del sistema d'economia de mercat capitalista:

1. La majoria de les persones de més de 35 anys tenen un o més factors de risc que fan preveure que patiran malalties greus com ara atacs de cor.
2. La majoria d'aquestes persones (més d'1/3) tenen alts nivells de colesterol.
3. Més d'1/3 té la pressió arterial alta
4. Almenys 2/3 de les persones són obeses, cosa que fa preveure problemes de salut en el futur. Més d'un 30% tenen sobrepès.
5. El 10% tenen diabetis.
6. 1/5 part dels nord-americans adults fuma i la majoria porta una vida sedentària i molt estressant.

Com a resultat, 1'2 milions de nord-americans moren d'atacs de cor cada any, 100.000 persones pateixen mort fulminant i més de 500.000 moren de càncer.

També s'ha observat que la població nord-americana pateix la incidència de càncer més alta mai vista en la història humana, molt més alta que la incidència que podem trobar en països menys desenvolupats.

Des de l'any 1999 el càncer ha sobrepassat les malalties del cor i ha esdevingut la causa principal de mortalitat pels nord- americans menors de 85 anys.

Percentatges similars de mortalitat i morbiditat s'observen a tot el món desenvolupat, incloent Grècia. Segons estadístiques recents de la Unió Europea,^{vi} els infants grecs ocupen el segon lloc en la llista d'infants amb sobrepès a Europa, amb 4 de cada 10 nens d'edats compreses entre els 9 i els 18 anys amb sobrepès.

Degut a la ignorància o al rentat de cervell, així com a la manca de voluntat per fer canvis materials en el seu estil de vida i particularment en els seus hàbits alimentaris, les persones prefereixen prendre pastilles tota la seva vida, o sotmetre's a operacions abans que canviar el seu estil de vida i adoptar millors hàbits alimentaris. Un gran nombre de persones que viuen en condicions socio-econòmiques horribles, que afecten el món sencer, troba més fàcil recórrer a les pastilles que no pas fer un canvi efectiu en el seu estil de vida. De fet, aquest és el criteri bàsic cap a la vida i la salut aprovat pel sistema mèdic i la societat en general.

La globalització de la malaltia

Això és el que Dean Ornish, un especialista del cor, investigador, escriptor de renom internacional de llibres de medicina, i professor clínic de medicina a la Universitat de Califòrnia, digué en relació a la globalització de la malaltia:

“Molts països en vies de desenvolupament copien i imiten l'estil de vida i de nutrició occidental, així com el seu estil de mort. Les malalties coronàries, que eren molt poc freqüents al Japó i a altres països Asiàtics, han esdevingut ara epidèmiques causant una gran pèrdua i desgast de les seves economies i, al mateix temps, un patiment personal igual d'important, així com morts prematures. Un alt percentatge d'aquest desgast econòmic, així com també de patiment, podria prevenir-se o evitar-se. El mateix passa amb el càncer de pròstata, càncer de mama, càncer de colon, diabetis, pressió arterial elevada, obesitat, artritis etc. Trilions de dòlars gastats en despeses directes o indirectes, així com les tragèdies, es podrien estalviar, només que canviéssim la nostra manera de viure i menjar.”^{vii}

Tot i això, hi ha moltes raons per les quals, dins el marc de l'economia de mercat i la globalització capitalista neoliberal, un canvi dràstic en l'estil de vida de la major part del món és molt difícil d'aconseguir. Particularment, quan els països en vies de desenvolupament adopten els estils de vida importats dels països desenvolupats - com a resultat de la globalització cultural^{viii} que acompanya la globalització econòmica-, amb totes les conseqüències que això comporta.

Infants: les víctimes innocents

Segons un informe conjunt publicat el 2003 per la OMS i el Comitè Europeu pel Medi Ambient, són els infants, més que els adults, els que pateixen les conseqüències de la contaminació ambiental. Aquest important informe afirma que el cos d'un infant és més vulnerable que el d'un adult, i és incapaç de suportar els efectes de les 15.000 substàncies químiques sintètiques acumulades en l'entorn i en els aliments, entre les quals hi ha residus de més de 300 substàncies químiques que eren desconegudes en les generacions anteriors.

Aquest procés perjudicial, segons l'informe, s'inicia en l'estadi fetal i provoca mutacions i anomalies congènites. Més perillós encara, pels nens de fins a 10 anys d'edat, són els residus dels pesticides, que debiliten el sistema immunològic, creen problemes en el sistema endocrí, alteracions neurotòxiques i càncer.

Una comparació de les conseqüències sobre els infants amb aquelles sobre els adults, va mostrar que el perill de desenvolupar un càncer degut a l'exposició a radiacions és setze vegades més alt pels nadons de fins a tres mesos d'edat que pels adults, vuit vegades més gran pels infants de fins a un any d'edat, quatre vegades més gran pels infants de 5 anys i 2 vegades més gran pels infants de 10 anys.

Segons el mateix informe, el cos d'un infant absorirà al voltant del 50% del plom que contenen els aliments, mentre que el cos d'un adult n'absorirà només el 10%.

Un altre exemple característic és la incidència de l'asma infantil de la qual l'informe remarca: "Estem assistint a un enorme increment de l'asma entre els infants d'Europa. A Anglaterra aquests problemes es troben en el 32'2% dels infants. Als països desenvolupats, la freqüència és deu vegades major que als països del tercer món".

Els infants, per tant, són les primeres víctimes d'aquest comportament demencial contra el medi ambient de la Terra, en el nom del "creixement i el desenvolupament", i pel bé del nostre estil de vida consumista i hedonista.

Els efectes biològics de la contaminació a Atenes

Segons un Informe recent de l'Organització Mundial de la Salut, com a conseqüència del deteriorament de les condicions ambientals, l'atenès mitjà perd 11 mesos de vida simplement perquè resideix a la ciutat d'Atenes i la seva qualitat de vida ha esdevingut lamentable. Un còctel de malalties, incloent problemes de cor, problemes respiratoris, naixements cancerosos, problemes de pell, mals de cap, etc. afecten cada vegada més Atenes i els seus residents en els

últims anys.

Milers de morts s'atribueixen a la contaminació atmosfèrica a la regió d'Atenes. Les causes de mort són el càncer, problemes respiratoris i del cor, i (per primera vegada) problemes de pell. A més, segons el mateix informe, la vida a la ciutat, amb el seu estrès i ansietat, provoca danys en el sistema neurològic dels habitants, debilita els seus reflexos, contribueix a una condició física deficient, deteriora l'oïda i la vista i causa mal de cap i migranyes. Atenes arruina, lenta però constantment, la vida dels seus habitants.

Basant-nos en les mesures anuals que apareixen en l'Informe, de 100.000 persones que moren cada any a Atenes - la ciutat que ocupa el tercer lloc entre les capitals Europees en termes de pol·lució- 873 morts estan relacionades amb la contaminació de l'aire. D'aquest total, 441 morts es deuen a malalties del cor i cardiovasculars, i 72 s'atribueixen a problemes respiratoris. "Els contaminants que amenacen la vida estan incrementant a la capital en comptes d'estar decreixent" diu l'Informe.

La incidència de les dioxines i els furans (substància química perillosa i compostos tòxics que causen mutacions cel·lulars i càncer, tant en animals com en éssers humans) és forta a tot el districte d'Attica i aquests components perillosos es van trobar en productes vegetals a Messogia, Keratea i al Nord d'Attica. De fet, aquestes substàncies són tant perilloses que la OMS no ha establert límits de seguretat tenint en compte que els éssers humans no han d'estar exposats en absolut a aquest tipus de substàncies!

A més, en comptes d'una disminució, s'observa un augment de les emissions d'òxid de nitrògen a Atenes, mentre que la majoria de països Europeus van ser capaços de reduir aquestes emissions en un 40%. En l'àrea més gran d'Atenes, hi va haver una estabilització d'aquestes emissions després que s'imposés la retirada de cotxes vells durant el període de 1990-92. Tot i això, en la dècada actual, podem constatar un contínu increment de la tendència d'aquestes emissions.

La indiferència és la causa principal del 20% de la pol·lució a Attica. Els catalitzadors que els conductors obliden de reemplaçar, els filtres que les indústries no canvien, les instal·lacions de calefacció d'edificis d'apartaments que no es conserven adequadament -creen un malson i un còctel de pol·lució de l'aire que esdevé encara més perillós pels residents de la ciutat. La situació és similar en totes les grans ciutats del món.

La crisi biològica i el sistema de l'economia de mercat

L'actual sistema d'economia de mercat, amb les seves accions i omissions, és bàsicament

responsable de la crisi biològica, ja que els seus principals objectius són els beneficis i el poder, sense tenir en compte les conseqüències de les seves activitats econòmiques. També és responsable de l'efecte hivernacle, la reducció de la capa d'ozó, i dels contínuos escàndols de nutrició juntament amb la producció d'aliments inadequats i insans. El creixement infinit, que és la quinta essència de la dinàmica del sistema, és la causa fonamental de tots els problemes anteriorment mencionats. Si ens adonem que el creixement econòmic, que és el resultat de la dinàmica de la globalització neoliberal, és bàsicament incontrolable i que va més enllà de qualsevol control social dràstic encaminat a la protecció de l'entorn, que tindria com a resultat una competitivitat menor o una menor capacitat d'atraure inversions estrangeres^{ix}, aleshores serem capaços d'entendre perquè el sistema actual és la causa fonamental de la crisi biològica i de la més àmplia crisi multidimensional.

En els països desenvolupats existeix un consum enorme de begudes alcohòliques, cigarretes, substàncies estupefaents, medicaments, pesticides, refrescos (especialment begudes de cola) així com també aliments d'origen animal i productes alimentaris elaborats i refinats, que en conjunt minen la salut i el benestar de persones joves i grans, i condueixen inevitablement a una crisi biològica. El sistema també és responsable de la desforestació del planeta, a mesura que es necessita més i més terra per al cultiu de pinsos (cereals i soja), amb l'objectiu de satisfer les necessitats de consum de carn que van en augment. Grans àrees de terra fèrtil s'utilitzen per al cultiu de cereals i fruites destinades a la producció de begudes alcohòliques, remolatxa sucrera destinada a la producció de sucre i blat per a la producció de xarop de blat ric en fructosa. Aquestes són les causes principals de la obesitat i d'altres condicions patològiques. També, extenses àrees s'utilitzen per a cultivar tabac i cafè, que són font de beneficis, però també causes importants de malalties i un afegit a la crisi biològica. Totes aquestes àrees es podrien utilitzar per a la producció d'aliments sans per alimentar milions de persones que passen gana i pateixen subnutrició en el nostre planeta. També s'ha estudiat que molts països en vies de desenvolupament cultiven fruites i altres aliments costosos destinats a la població rica del món desenvolupat, en un esforç d'obtenir divises. Així, els aliments tradicionals i sans que les persones acostumàven a menjar en el passat ja no es produeixen, i els estrats socials més baixos, en particular, es veuen obligats a consumir menjar ràpid, industrialitzat i processat.

Enormes quantitats de recursos naturals s'estàn desperdiciant per a la producció de nombrosos productes inútils, superflus i perjudicials, amb el propòsit exclusiu de generar beneficis per les companyies multinacionals, sense tenir en compte les necessitats bàsiques i vitals de les persones. Una civilització Leviatan s'ha anat creant, gradualment, dins el marc de l'economia de mercat, l'objectiu de la qual és l'acumulació de beneficis de la producció i el consum de productes i serveis que no només no satisfàn les necessitats bàsiques de les persones, sinó que serveixen exclusivament per satisfer les necessitats del sistema de nous mercats i més beneficis, un procés

que finalment condueix a la pobresa, la desocupació, la subnutrició, la morbiditat i a un empitjorament de la crisi biològica - i per descomptat, a una degradació contínua del medi ambient. Pel bé del creixement econòmic, el sistema gasta una inconcebible quantitat d'energia i provoca un agotament dels recursos naturals, causant en aquest procés infeccions, contaminació i una morbiditat humana inimaginable, per tal de servir millor als seus pròpis interessos. La resposta del sistema mèdic a totes aquestes malalties i causes de morbiditat i mortalitat prematura són més tractaments farmacèutics i més operacions.

Tot i que la crisi biològica empitjora gradualment a tot el món, no es fa res per aturar-la. La professió mèdica està constantment intentant paliar, alleugerir i suprimir només els símptomes de la crisi biològica- això és, les diverses formes de la malaltia i la morbiditat en general- però no es fa res per eliminar i per fer front a les seves causes fonamentals. No es fa res tampoc per evitar els milers de morts prematures. Per tant, les causes de la morbiditat i la decadència biològica romanen intactes, mostrant una contínua tendència a incrementar, esdevenint un amenaçador i mortífer malson.

Mai abans en la història de la humanitat hi hagué una major producció de productes inútils i nocius, utilitzant els recursos del planeta i perjudicant la salut i el benestar de la majoria de les persones en pro dels beneficis. Tot això, pel bé del creixement econòmic i el desenvolupament, que és l'oxígen del sistema.

Mai abans s'havien consumit i produït tantes substàncies addictives, com el tabac, l'alcohol, les substàncies estupefaents, el cafè, el sucre, els fàrmacs i medicaments, els refrescos, etc., ja que la "lleï" del sistema d'economia de mercat és "crèixer o morir" sense tenir en compte les conseqüències que aquests productes poden tenir en la salut, en el benestar biològic de les persones, en el medi ambient i els recursos del planeta.

Avui en dia, tot ha esdevingut comercialitzable i "l'ésser humà en si mateix" s'ha convertit en una mercaderia i un consumidor de productes que majoritàriament són inútils. "L'ésser humà" s'ha fet addicte a substàncies tòxiques. Té el cervell rentat pels mitjans de comunicació i difícilment pot entendre o reclamar els "seu" dret a la salut, a un medi ambient saludable i net, a la pau i a la qualitat de vida.

L'agricultura intensiva - que és un element bàsic de l'economia de creixement- no només comporta una crisi ecològica en general, sinó també una crisi biològica que amenaça la vida. El sistema contamina de moltes formes la terra, els mars, els rius, l'aire, els camps, l'aigua i les nostres llars amb milers de substàncies químiques tòxiques. La única preocupació del sistema és el benefici, oferint als ignorants informació falsa, il·lusions i somnis de felicitat i benestar en comptes d'una

vida real, una que satisfaci les necessitats vitals de tots.

S'està creant un món de bojeria, en el qual els nostres infants i les generacions següents creixeràn, i es veuràn obligats a viure d'una forma no natural, en un entorn tòxic i malalt des del moment en que neixin, amb conseqüències tràgiques per a la seva salut i la seva existència biològica. Clarament, l'economia de mercat situa el creixement econòmic i el desenvolupament per sobre de la prosperitat, la salut, el benestar i el benestar biològic de les persones.

Les persones viuen en la ignorància total i la confusió respecte als mitjans i factors que promouen la vida real. Ignoren, en altres paraules, les causes de la malaltia, la morbiditat i el declivi biològic.

El sistema no proporciona els coneixements necessaris sobre com caminar amb seguretat a través de la vida, perquè, si aquest coneixement fos realment accessible a tothom, grans interessos econòmics es posarien en joc.

Els metges, que també són víctimes d'una educació deficient i esbiaixada, creuen que la majoria de malalties podrien ser tractades (o "gestionades") mitjançant un antídot, un medicament, una píldora, una recepta mèdica o una operació – que tot i això, només alleugerirà temporalment els símptomes- mostrant una indiferència total cap a les causes que les han produït. No és estrany que els llibres, aliments, idees i productes que són promoguts pel sistema són precisament aquells que promocionen millor els seus interessos. En conseqüència, el sistema ignora i deixa de banda cada idea, esforç o personalitat que s'interposa en el seu camí, que és un obstacle als seus objectius a llarg termini i que posa en entredit les seves activitats i interessos incontrolables.

Numerosos estudis demostren, més enllà de cap dubte, que la pobresa, la desocupació, la inseguretat i la sub-ocupació, condueixen inevitablement a una qualitat de vida molt baixa, als mals hàbits, a l'estrès, la malnutrició i la mala salut, a malalties del cos i de la ment i a una degradació biològica sense precedents en la història de la humanitat.

Un estudi relativament recent de la OMS ^x per exemple, va sorprendre a moltes persones amb les seves conclusions que, com a conseqüència de la pobresa, uns 10'5 milions d'infants menors de 5 anys moren cada any, la majoria per causes que es podrien prevenir, i que gairebé 4 de cada 10 moren durant els primers 28 dies de naixement. Un estudi similar realitzat per la revista mèdica *Lancet* va concloure que la mala nutrició és un factor subjacent en més de la meitat de totes les morts d'infants menors de 5 anys^{xi}.

Si aquesta crisi no és interrompuda i aturada a temps, conduirà, en un futur proper, a un tràgic declivi de l'espècie humana, degut als danys i a les mutacions del material genètic.

Ningú serà el guanyador finalment, com en el Mercader de Venècia de Shakespeare. Sota la llum

de la lluna del fi, no hi ha guanyadors o perdedors. Tothom s'enfonsa en aquesta tragèdia Shakespeariana.

De tot això es dedueix, per tant, que el sistema d'economia de mercat/creixement en combinació amb la globalització capitalista neoliberal, no només causa la concentració de poder econòmic, i la conseqüent crisi política, econòmica i social, en termes de desocupació, pobresa, injustícia, explotació, desigualtats, crim, violència, pol·lució, guerres, etc., sinó també tot un seguit d'altres problemes individuals i socials, que posaran en perill a llarg termini el futur ecològic i social de la humanitat. En altres paraules, problemes que ens conduiràn a una crisi biològica sense precedents com a part d'una increïble crisi ecològica descrita en el recent informe publicat pel Grup Intergovernamental d'Experts en el canvi climàtic (IPCC).

Després d'estudiar sobre la qüestió al llarg de la meua vida, he arribat a la conclusió que és la humanitat en si mateixa, la que és destinatària final d'aquesta crisi multidimensional i multifacètica. Les diverses crisis que constitueixen la crisi multidimensional, perpetuen i empitjoren gradualment la crisi biològica, que abarca no només els humans com a éssers biològics, sinó també els animals i les plantes -fauna i flora- del planeta, que pateixen totes les conseqüències adverses de la crisi multidimensional. A més, he arribat a la conclusió que la crisi biològica, com totes les altres dimensions de la crisi multidimensional, no es pot examinar o resoldre mitjançant un projecte polític unidimensional i no antisistèmic. S'ha d'examinar i resoldre a través d'un projecte que investigui i examini les causes més profundes i fonamentals de la crisi multidimensional i no un que tingui com a objectiu aconseguir algunes millores i reformes, de manera que els símptomes de la crisi multidimensional es puguin evitar o disminuir.

En la meua opinió, el projecte de la Democràcia Inclusiva és la única proposta política d'avui en dia que, després d'una investigació exhaustiva de les causes fonamentals de la crisi multidimensional, té com a objectiu principal erradicar les causes bàsiques de la crisi en sí mateixes, i proposa un camí fonamental per sortir de la crisi ecològica en general, i de la crisi biològica en particular.

El sistema actual ha creat un entorn social, econòmic i ecològic, que no és natural, aliè i hostil als interessos de la humanitat. La humanitat, per molt de temps, ha estat situada en el llit de Procrustes del sistema², sense que ningú sàpiga del cert quin és l'objectiu final. La cobdícia i la brutalitat del Nou Ordre Mundial ens està portant a un barbare sense precedents. Permetem, amb ignorància i falta de determinació, que el sistema deconstrueixi, deformi i destrueixi tot el seu entorn, només per a servir als interessos d'una petita minoria d'aquest planeta ^{xii}. Per tant, és un

² Procrustes és un personatge de la mitologia grega que feia jeure els seus hostes en un llit de certa mida, si no hi cabien els tallava els peus i si sobrava espai els estirava fins que tinguessin la mida del llit, d'aquí que aquesta expressió signifiqui escurçar o allargar les coses segons ens convingui per benefici propi, forçar una situació.

deure de tot individu ben intencionat i sensibilitzat de lluitar en la mesura del possible pel canvi total d'aquest mecanisme inhumà i cruel que és l'economia de mercat.

Existeix un antic mite ben conegut que il·lustra perfectament l'actual carreró sense sortida al qual ens ha portat l'economia de mercat/creixement. Segons aquest mite, tot el que el Rei Mides tocava es convertia en or, però al final ell va morir de gana. Una situació similar impera actualment als països capitalistes avançats. Tot el que el sistema toca, inevitablement es contamina, s'enverina, es distorsiona o muta pel bé dels beneficis i el poder adquirit pels privilegiats i les elits en general. Per la majoria de persones, que són els destinataris dels productes i serveis innecessaris i nocius que produeix el sistema actual, així com de les seves accions i omissions destructives, el mateix sistema ofereix pobresa, desocupació, misèria, necessitat, inseguretat, malnutrició, un entorn natural i social degradat, malaltia, mort prematura, i una crisi biològica extensa.

El sistema empeny a l'ésser humà modern a tallar la branca de l'arbre en la qual s'asseu. Les persones avui en dia estàn gastant els seus estalvis de manera estúpida i desesperada, intentant comprar la salut, la felicitat, la creativitat i la qualitat de vida, i en general, l'estúpid i descafeïnat "pa i circ" que el sistema ofereix.

El sistema actual doncs, ha de ser enderrocat a tota costa i reemplaçat per un sistema de Democràcia Inclusiva genuïna, en el qual les persones posaràn fi a les jerarquies i a l' explotació de segles i mil·lenis, i obriràn una nova pàgina brillant en la història humana.

L'esforç cap al progressiu enderrocament del sistema actual, que el projecte de la Democràcia Inclusiva té com a objectiu, serà el desafiament més gran de la humanitat de la primera meitat del segle XXI. El resultat de la lluita social pel canvi i la substitució de les actuals estructures, organitzacions i institucions de l'economia de mercat i la "democràcia" representativa, per noves estructures polítiques, econòmiques i socials, amb noves organitzacions i institucions de democràcia inclusiva i autonomia genuïna, determinaran definitivament les nostres possibilitats de supervivència en aquest planeta.

Perspectives alternatives per afrontar la crisi biològica i ecològica en general

Els punts de vista dels neoliberals, els social liberals, els socialdemocràtes, i fins i tot dels ecologistes sobre com afrontar tant la crisi biològica com l'ecològica, són diametralment oposats als punts de vista de la Democràcia Inclusiva. Els separa un abisme infranquejable. Els seguidors de la Democràcia Inclusiva busquen i investiguen profundament i més enllà de qualsevol prejudici, dogma i interès personal de minories i classes socials, les causes bàsiques d'aquesta crisi multidimensional, que poden trobar-se en les profunditats de la mateixa estructura del sistema,

que condueix a la concentració de poder polític i econòmic a mans d'uns pocs: l'economia de mercat i la "democràcia" representativa. La Democràcia Inclusiva no té com a objectiu alleugerir o evitar els símptomes de qualsevol aspecte de la crisi, tal i com fa l'Esquerra reformista o els Ecologistes. La Democràcia Inclusiva creu que tant les causes properes com les últimes de la crisi biològica i ecològica en general, han d'erradicar-se.

Per altra banda, l'Esquerra reformista, els social liberals, ecologistes etc. creuen ingènuament que els problemes de la crisi biològica i ecològica en general no són sistèmics, és a dir, que no s'originen en el pròpi sistema d'economia de mercat, i que el que hem de fer és intentar reduir i millorar els símptomes de la crisi en el marc institucional del sistema existent. El que hem de fer, diuen, és pressionar constantment els polítics per aconseguir millores en les condicions de vida, i despreocupar-nos de les raons que generen, reproduïxen i perpetuen la crisi multidimensional. També hem d'oblidar que els polítics professionals són els portaveus i els titelles d'aquells que són forts econòmicament, essent obligats - per raons inherents al sistema- a obeir cegament les ordres del sistema (mantenir el "desenvolupament" perpetu del qual depén la supervivència de milions de persones), ja que el sistema polític de "democràcia" representativa és una part integral -el complement polític- del sistema existent. Els polítics professionals són molt dependents de les elits econòmiques dominants, que financien les seves cares campanyes electorals i les promouen amb els mitjans de comunicació que controlen. Totes les mesures que prenen els polítics, en tots els sectors de la vida individual i social, són, en principi, perfectament compatibles amb els interessos més amplis de l'economia de mercat.

Les poques excepcions a aquesta regla, no la neguen, sinó que la corroboren. Només una societat basada en la Democràcia Inclusiva podria assegurar les condicions objectives i subjectives que són necessàries per poder satisfer plenament les necessitats bàsiques i els requisits culturals de les masses. Aquesta societat oferirà accés a coneixements i a informació, així com també la capacitat de fer-ne un bon ús, per tal que les persones siguin capaces d'organitzar les seves vides sobre sòlids fonaments biològics i ecològics. Se li oferirà a les persones informació detallada sobre com satisfer les seves necessitats bàsiques. La satisfacció de les necessitats bàsiques serà totalment factible en una societat de Democràcia Inclusiva, ja que el cordó umbilical que connecta la producció i distribució de béns amb els interessos i privilegis d'una petita minoria d'elits poderoses i la seva cursa pel "creixement" i els beneficis, es talla. Llavors, en una societat així, el criteri bàsic serà la prosperitat, la salut i el benestar per a tots, i la norma serà una gestió ecològica i racional dels recursos del planeta, i no el seu agotament en pro del benefici. Només es produirà allò que és respectuós amb el medi ambient. Les persones que decidiran com assignar els recursos escassos de la societat (què, com i per a qui produir) i no tindran cap interès econòmic per posar en joc la seva qualitat de vida, ni la vida en sí mateixa. Tots els productes seran d'alta qualitat i estaran destinats estrictament a satisfer les necessitats bàsiques de les persones, com decidiran les assemblees

democràtiques. No hi haurà productes que serveixin a l'avarícia d'uns pocs i a l'extrema explotació de les persones i els recursos, com passa en el sistema d'economia de mercat. En un sistema de Democràcia Inclusiva no hi haurà interessos entrelligats dels empresaris, corporacions multinacionals i polítics professionals. Les causes que condueixen a la destrucció de la fauna i la flora, la devastació dels boscos, el deteriorament i l'enverinament del menjar, la reducció de la capa d'ozó, la creació de l'efecte hivernacle, la producció d'aliments genèticament modificats i la degradació dels aliments naturals, que és motiu de continus escàndols alimentaris, contribueixen a la morbiditat general de la població i posen en joc el futur de les noves generacions, conduint gradualment a una cada vegada més profunda i irreversible crisi biològica.

Podrien tots aquests canvis tenir lloc dins del marc de l'economia de mercat com creuen els reformistes d'Esquerres? La resposta és no, per nombroses raons. Les objeccions d'algunes persones de que la Democràcia Inclusiva no és factible i que és una utopia (en el sentit negatiu del terme) són incompatibles amb la història de la humanitat i tot el que admirablement ha assolit l'Homo sapiens al llarg dels mil·lenis.

Les persones no deixaràn de somiar en un món millor ja que d'altra manera se sentirien mentalment mutil·lades i político-econòmicament arruinades. Les solucions proposades pels Neoliberals i els Social Demòcrates així com pels Social Liberals i els ecologistes Verds per afrontar la crisi biològica i ecològica només ofereixen un alleugerament temporal, capaç de suprimir els símptomes de la crisi, sense tocar, per descomptat, les causes fonamentals dels problemes. La majoria d'aquestes solucions poden tenir alguna utilitat limitada, però només durant un període transitòri del desenvolupament social, ja que no solucionen cap problema fonamental, sinó que simplement eviten o suprimeixen els pitjors símptomes de la crisi multidimensional.

Són necessàries, per tant, mesures dràstiques, radicals i sistèmiques, que no poden originar-se des de i materialitzar-se dins del sistema de l'economia de mercat, la globalització capitalista i la "democràcia" representativa.

No hi ha cap indicatiu que faci pensar que aquesta crisi multidimensional, especialment la crisi biològica, podria començar a retrocedir dins del marc del sistema de l'economia de mercat. Al contrari: tot indica que la crisi general, especialment la biològica, serà cada vegada més profunda i més àmplia. Quan abans les persones entenguin això i prenguin mesures dràstiques, millor per la humanitat.

Si totes les persones raonables i sensates d'aquest planeta desitjen que els seus fills creixin en un món millor i més humà i no en un infern de por, terrorisme del sistema, manca de llibertat, inseguretat, pobresa, desocupació, necessitat, desigualtats extremes, pol·lució i deteriorament

general del Medi, escàndols alimentaris continus, morbilitat general i prematura mortalitat, conflictes socials, una criminalitat en augment i guerres locals, s'han de despertar i oblidar la seva apatia i vida fàcil. S'han de prendre mesures dràstiques ara, que és el moment, deixant de banda interessos individuals, parcialitat, egoisme, oportunisme i perjudici, i sense tenir en compte els beneficis temporals i les pastanagues que el sistema ofereix per enganyar i confondre a les masses. L'acció col·lectiva, basada en un programa coordinat, s'ha d'emprendre dins del marc d'un moviment alliberador massiu, on cada persona farà el que pugui per enderrocar gradualment el sistema existent.

Això s'ha de fer abans que sigui massa tard, abans que condicions insuportables i irreversibles perjudiquin les vides de la majoria, de la societat en general, el Medi i l'existència biològica dels éssers humans. Si les persones no s'esforcen a través de l'acció col·lectiva per enderrocar el sistema vigent, no estaràn a l'alçada de les circumstàncies i només s'hauràn de culpar a ells mateixos del resultat. Perdràn doncs la seva millor oportunitat de construir un món humà per a tots.

No obstant, desitjem sincerament que en un futur no massa llunyà hi hagi la saviesa i la maduresa necessàries que ens condueixin a la determinació per portar a terme la necessària transformació de la societat.

- i Veure Philippe Riviere "How big pharmaceutical companies control medicine" *Le Monde Diplomatique*, novembre 2003
- ii Veure Sarah Boseley, "Junket time in Munich for the medical profession - and it's all on the drug firms. How 'opinion leaders' among doctors are won over by cash on offer from the giants of the pharmaceutical trade", *The Guardian*, 5 d'octubre, 2004.
- iii Veure Centre pel Control i la Prevenció de Malalties, "Prevalence of the Autism Spectrum Disorders in Multiple Areas of the United States, Surveillance Years 2000 and 2002 " i Robert F. Kennedy Jr., "Deadly Immunity".
- iv Associated Press/Elftherotypia, 17/11/06
- v Segons els resultats d'un estudi portat a terme per l'organització de recerca ICAP, *Elftherotypia*, 26/07/06
- vi Veure la declaració de la Xarxa Europea del Cor que es va reunir a Atenes al gener de 2005, *Elftherotypia*, 26/01/05.
- vii Veure el web del Dr. Ornish: www.ornish.com
- viii Veure Takis Fotopoulos: "Globalisation, the reformist Left and the Antiglobalisation "movement" *Democracy & Nature*, Volum 7 Número 2, Juliol 2001.

- ix Veure Takis Fotopoulos: ¿Es el decrecimiento compatible con la economía de mercado? *En línea*: www.democraciainclusiva.org
- x James Meikle, "Poverty leads 10 million children to an early grave", *Guardian*, 25/3/2005.

- xi *The Lancet*, 25 de març, 2005.
- xii Veure principalment els llibres de Takis Fotopoulos, "*Hacia una democracia inclusiva*" Nordan Comunidad, Montevideo, 2002. Disponible en línia: www.democraciainclusiva.org. i també "*The multidimensional crisis and inclusive democracy*" Gordios, Athens, 2005. Disponible en línia, en anglès: www.inclusivedemocracy.org